Ա.Զ.Գ.Ա.Ս.Է.Ր

Հասարակիք Ընկերութեանս ... ամսեան ...

ՄԻԱԲԱՆ ԱԶԳԷ ԶՕՐԱՑ ԵՐԿԱՆԻՑ

Ամենայն ազգաց ...

ԳԵՐԱԿԱՐ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԵԱՑ

ՀԱՏ. Ե. ԹԻՒ 141. ԿԱԼԿԱԹԱ 1848 ՅՈՒՆ. 24

ԼՈՒՍԱԲԱՆ

ԱՌԴԻ ԱՆԴԱՄՈՑ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՆ Ի ԿԱԼԿԱԹԱ

ՍՐԴԱՅ կարեւոր և ուրախարար եղև հաստատութիւն Արարատեան Ընկերութեան յամի Տեառն 1845 յամսեան Յունիսի, այնքան անհարկի և ցանկալի լինի այսօր լուծանել կամ ջախջախել զնորա. խափանումն Ազգասէր լրագրիս այսորիկ, և դադարումն գործառնութեանց Տպարանին.

Այնքան ողորմ և արտասուաց արժանիք.—Ստացուածք նորա՝ հատուածիւք և մեծագինք՝ ապառաժ մնան աղքատութեան սպառաստեաց. փոխառուք քննեն զինչս նորա՝ լեալ զռամ անձարաշատ. և եթէ չկարիցեն նոքին լնուլ զպահանջն՝ իւրաքանչիւր յընկերաց պարտաւորի տուժել. ի վերայ և զինչան. թէպէտև յուսամ ազգին եղբարց հիմնն, և փառս ազգին շարունակեցաւ գործն.

Պատիւ գերահամբաւ խմբի մերոյ պահանջէր արդարև՝ շարունակել զգ Լրագիրս մի այսպիսի՝ որ ծառայեաց համբաւոյ բարութեան իւրոյ յերկայս երից ամաց.

Պատիւ և Ընկերութեանս պահանջէր չհատանել այսքան փոյթ. այնինչ զամենայն մտադրութիւն ծախուցն բարձեալ, և զամենայն դժուարութիւնս առատարկեալ հաւրթեալ, զաղաչէաւ զմինոյ ժամանէր ի կատարս կայ լինելն Բաժանմանութեան.

Ո՞նչ խղճմտանք արդեօք լիան և ուրիշ լսելոյ հայ ազգը զնել՝ լինել նախամասանն և հինգ ամսանէ, և գեռ երրորդ յամի ի գործ չեղելոյ տեսակութիւն. վաճառել յիշ խնամ արծաթ գնով՝ փառն ապականութեան գործոց. Բանդի մէ լսելոյ արդար և ի լեզուաց քաղաքիս գիտէ. զի յազգեց զմայ ուրեք. զմայ գրեալս և զմայ լեզու. Ո՞նչ խղճմտանք տանիք՝ զնել զմնացոր թուղթ մեծագինս, տպագրել մեծագինս, և կրել զայս

գեղջի, ՚ի վերայ միմեանց՝ սո. պակա-
սութեան գնացին կամ գէթ ծոյլ ուղղոյն ,
այնինչ գպրոցք և համարձակութիւն
Հայրենեաց կարօտին երկրցուն են ,

Ահա այս է՝ որ զմտաւորացուցանէ
զհայութիւն յամենայն ուրեք . ահա
այս է՝ որ խորտակեցուցանէ զկրթարս և
զմտաստուերս յանուանէ ազգութեան
Հայոց . ահա այս է՝ որ կոյր և կաղ
արկանէ ընթացից մեծագործութեան
՚ի մէջ մերում ։

Ահա յաւէ — Ամենեցուն յայտնի
է , զի մին ՚ի պատուականն ընկերաց մե-
րոց Հանգեաւ ՚ի յայս ամսեայս՝ յա-
թեանս , զբաժանեալքն ՚ի գլուխ Ա-
՚նոց և Ամենակալ Աստուածաբանութեան
Գերապատիւ Պարոն Պ. Յ. Սարգ-
սեանց՝ որպէս ՚ի օրէքեան ՚նոյն և այժմ .
որ ինչ և շնորհաց՝ ապրելն շնորհաց . խոկ
մեւս Պատուելի Անդրանիկեան՝ որք
յուէս վասն փառաց ազգին՝ քան զգոյն
անձանց մտադրեցան , ՚ի մեծամեծ և
յընդարձակ յաւելուածս զբաղեալք՝
անխորտակ և անձանձրանակ են այս-
պիսի պատուզմանց . մնաց ուրեմն ՚ի
յաւանդին միայն անհնարինարն այն
ընկեր , որ ցայս վայր անէր զպաշտօն
վերատեսչութեան յապրուստ իւր և
ընտանեաց . և նա միայնոյ անկանի
վնասել փոխելոյ առ դպրոց իւր ընդ-
լուշի . եթէ և ունելի նա զանուն զինք
մի գնոյն ,

Հարկ միանն՝ թող զնա . որ հինգ
քո պէս՝ ունելի ընթերցողք . զերթէ
մեջ պէտս ունելը հասուցեալ . "Արք
եղբարք . զինչ արարից՝ զի ապրել կա-
րացից ." Այնպէս մարմնոյ աղքատի
մասին՝ ազգայնն յոյժ և ընդոծ արժ
պատատխանել , թէ զի՞նչ անձինն նա
առնել ՚ի մէջ այսքան անուանի Հա-
սարակութեան . որով ապրել կարիցէ .

Ընկերացն այս Յ. մեռն ՚ի ծով , եթէ

մերինս այս վասն նորա միայնոյ լիցի —
Բայց զնա Տէր՝ որպէս միշտ՝ Հա-
նել զնա ՚ի խորոց անդնդոց և ՚ի փորոյ
Կիտին՝ ՚ի լուսոյն ինչ պաշտօն . Գոհ-
անք Տէր —

Եթէ համարիցի՝ ով զհատուն և
զվաստակաւորսն ուսումն պարենի կա-
րօտ յեղանակով՝ քաղաքականութիւն և
իրաւանց առաջ զեկեղեցական զօրացոյց
և մատուցելոց մանկունց նոցա , և
՚նոքին պաշտօնութիւն իւր զէտ ՚ի պա-
տիւ և ՚ի փառս առաջնորդել . ոչ ցա-
ւիմք ընաւ . քանզի զնա աշխարհք կան
՚ի ձերութեան յայդ գործ . Իսկ եթէ
ընդ հակառակն՝ ափսոս որ ընդ անդայն
ակամք . և ափսոս որ ընթացականն կատա-
րեցաք . — Դեռ. և ս պարծանք Աստուա-
ծեան Ընկերութեան՝ որ ասկաւ անթիւ
՚ի մէջ այդպիս յաջողոց ընդհանուր՝ սա-
կաւածուն օգնականութեան՝ մեծա-
մեծս առաք . Տէրութեան եկաց քան զա-
մենայն զխնամական ընկերութիւնս ՚ի
Հնդկաստանի արդիւնաւորագոյն և հա-
մարուած են . Լուսնու Արարատեան
Ընկերութիւն , և Ձեզէ Եղբարք նորա .
այլ դորա ժամանակաց ոչ մտանիւ-
ցեն ընաւ զանուշանս մանուկ թօթա-
փմաց նորա . Ընքէ Եղբարք , այլ աչք
Ամենակալին անքուն հսկեն ՚ի վերայ .
և վաղաղուաց աշխարհանաքեր սիրք
որոնցին Արարատայ՝ անդուլ սասանեն
՚նմա զերբեր օրոց՝ ՚ի քուն քաղցրու-
թեան ։

ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ ՄԱՏԵԱՆ

Ի. ՀԱՅ. ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Մ. Գ. Թ.
որ չհինգերորդ ամսաթիւն հասեալ՝
խափանի , մինչև այց արասցէ բարե-
րարն Աստուած յաջողել միտաւոր
զապագայութիւն յաւիտեան նորա ,

— ՁԵՌԱՏԵՏՐ . որոյ հեռու միջոցու
Եղբարց լուսաբեր երանի այսինքն թարգ-

մանկութեան՝ աւելի քան զկէսն ան-
ցեալ՝ դադարի ։ Նոյնպէս և ՀԱՄԱ-
ՌՕՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ
ԼԵԶՈՒԻ ։

— Փոխադրի Սուրբ Աստուածածին Դպրոցն ի թիւ 4 տանէ Կիւրի փողոցի ի թիւ 145 տունն Օրդ Զինաքաղաք փողոցի՝ առընթեր Եկեղեցւոյ մերոյ՝ ի Հարաւոյ կողմանէ ի սկզբան Յուլիսի ։

«ՀԱՆԴԷՍ տօնական հարցափորձութեան Սուրբ Աստուածածին Դպրոցին արդարև շատ գոհունակացոյց զիս երեկոյեան զանգան Մնացականի օրագրիդ, որպէս և զայլ վերծանողս ։ Եւ վասն որոյ կարգացի յանձնառութեամբ պարծանօք զամենայն կարգադրութեան և եղանակի պատմաբանելոյդ զմանկանս, որոց յատուկ է հանճարեղ ։ զոր անձամբ վկայեցի ՚ի մանկութեան իմում, հաստատելով զկարծիս իմ ՚ի հասուն տիս — Մի՛ թէ ընդ երկար ան-ցեալ էր այն հեռի զոր եղեալ երբեմն ՚ի Դպրոցն — այս և անչափ տպաւորու-թիւն իմ, զի նշանաւոր յիշելն պատուոյն ծնեալք յաշխատանաց քոց ։ Իսկ զինչ եղաց հատատ յանձնին քաղաքն՝ ընդ ——— ժողովրդեանք ։ Այսկոյս յայս, իմ այդր մեծ է, որում՝ թէև ես ընդ-անմաքուր՝ աւանդ ։ Նոյնատառամասանց լինել իրօք, այլ անհաւանիմ՝ թերեւս Եղբարքս Եդեսն յայտնել յուսացուցեալ զպարտ՝ քաջիկ ծանուցեալ և յարգեալ գո-վեստ ուսման ։ մի վերջանսեցին զայս-վիգն, հայոց մշտապէս ՚ի պաշտպանութի նորին ։ ոչ պակաս և ջանիւք և հոգա-ծութեամբ հայրենասէր հիմնադրին ։»

Եմ–––––

— ԱՅՍՈՒՈՋ տարեկան գալոյ զիւղը թէ զինչ անհրաժեշտ խօսել պաշտպանող գիր մատուցաւ մեզ ՚ի Բուսմանեայ՝ Մայիս 28 թուով Ընդհանուր Քաղաքա-րութեան ։ յորում ընդունի ամեն ալ գրչին զկատարելութիւն Եւրոպայ ։ գումէ զԳաղղիացիս, տպագրէ մեզ զմարս տպատամբ ժողովրդեանն, զբաժանմունս աղետ կատարելութեան եղեալ որ ի խո-ովութեան աշխարհին՝ զՊիոս Իններորդ ։ և զՃշմարտն գլխաւորն, ապստամբ օրինակացն յորդորէ զմեզ զօրացեալ լինել, և կարգել զԱզգ մեր ՚ի Մէչլէա-ծութիւն և ՚ի Ռուսէնասթան ։

Արդ և յաջորդութեամբ յանձն առնումք զփառացի զայս պաշտօն, եթէ քան զՊարոն Աստուածեղբայր մերս ուղղակողմն ես չկնէանք արդեան հանդամանաց խորհրդեան ազգի մերոյ ցեղ և ցան սփռեալ յերկրս հասա-տաբած աշխարհի ։ Իսկ կամ՝ եթէ զի-թութիւն մեծ չհամարէաք ՚ի նոսա՝ չպարտաւորեցուցանել զմեզ զօրաւորաց նոցա՝ ՚ի պատմութիւնս անցից մերոց ։

Եթէ ամէն նախանձագութեամբ յամառեալ համարեցիմք պատուիրա-նի Օտարագետ, որպէս ներքուստ խնդ-րելով՝ սկսանիմք ուստի արժան է լու-կանել ։ և յանուն Եգիպտ Հայոց և Աշխարհին՝ նախ ՚ի Մէչէաօնութիւն և ՚ի յա-ւելուածն հրաւիրեմք զերկու կէս գեր-դաստանն Ազգի մերոյ ՚ի Բուսմանեայ, և ապա զառանձինն հայել յայլ, և այլ կող-մանս ուր ծառին պաշտանէիցէ ։ Եթէ սիրելի ազգակիցք մեր անդադար խո-նարհ պաշտպանաց Ազգասիրին գրեաթէ ՚ի վերջին շունչ իւր ։ և Մեծամեծին յաղթ-ութիւն ՚ի կեանս և մանկանց արդեն և մեք խորհրդոյ բարձեալ ՚ի Նորոգիչ Հոգին Աստուծոյ՝ անդ առ ան յառաջ երթամք ՚ի քաղաքութիւն մեր առ ՚ի օէր և միաբանութիւն սիրելի Ազգիս ։

— ՚Ի 15երորդում՝ ամսոյս հասանալ ՚ի Գաւառական Արաւկրոն Տէր Յով-հաննէս Մարգարեանն՝ վիճակաւոր առաջ-նորդ ։ զոր առ, ոչ յինքեան. Նորին Բարձր Գերազանցութիւն Կաւանեալ

Յակոբն․ պատմեալ ՚ի վերոյ բերելովս՝ զի առաքեալ Նորա Բարձր Սրբազան Յովհաննէս Արքեպիսկոպոս Առաջնորդ Նոր Ջուղայոյ՝ ընկալեալ ՚ի նմանէ զնամակս երկու հայոց Սոփեաց՝ միջնորդութեամբ Սրբակրօն Տեառն Յովհաննու Խաչիկեան Ասող. Պահանայի մեծամեծ՝ որ ասէ, չէր բարեհաճեցեալ զէթ գրել առ Նուիրական և առնել թէ՝ ստացայ. Բարձր Գերապատիւ Կոստանդեայ Յակոբ Պետրոսեան, որպէս յայտնի համօրէն աշխարհի, եղեալ է, և է տեղի աղքատանի պանդխտաց և կարօտելոց ազգի մերոյ, հայր Նուիրակաց, ձեռնտու վանօրէից, պաշտպանութիւն կուսանացաց, և նոյն ինքն հիմն և հաստատութիւն եկեղեցւոյն Պուլպեայ. Ա՛ն միայն ծառ. տակեալ յաշխարհ անծանօթ՝ անձինս աստուածայնոյն որդնութեամբ. և ՚ի սիրտ անձր կատարելութեամբ՝ ձգեալ չափաւորս բարեպաշտութեամբ և մարդոյ վայելուց. զեկեղեցիս կրօնից, զկարգաւ կերպարանց գեղեցկալոյս ազգին առ ինքն ծայրեաց զքահանայս մատակարարս չնորհաց եա նոյա, զնուփրակաւն մեծարելոց, զՍ. Էջմիածին և զԵրուսաղէմ՝ տեսնեմ թէ և զՍ. Միաբանակցին. զԿուսանսն. զքահանայս և զողջ ազգն Նոր Ջուղայոյ բազում անդամ՝ այսք. եկեղեցականսքն յանձնանձանց, և պարզեր իւր զերկու հայրապետական միաբանութեան առաքեալ առ Առաջնորդ իւր՝ և զանէ պատասխանւոյ ՚ի նմանէ ոչ արժանացեալ յընթացս երկից կամ չորից ամաց՝ զաստքեալն ՚ի նմանէ զքահանայն՝ պատասխանեաց, և զիւրայինն և զիւր բազմարդ եկեղեցւոյ զնուան վաճառ Հրամայեաց։

Այս կարեմք ասել ինչ ընդդէմ Սրբազան Առաջնորդին, և վերաւորեալ զդայման՝ բարեպաշտութեամբ արդարև մեծ խղճմտիս, անոյն եթէ հնար ինչ իցէ մեզ շարժել զհարկեցութիւն ապա մերոյ ՚ի խղճմտի վհճակաւորն՝ պատիւ. աղքատութեան համարեմք.

Տէր Յովհաննէս Մ՛արկոսեան զամս ինչ ՚ի Բուշիր քահանայագործեալ՝ գրեթէ սպառեաց զարծաւ ՚ի Նոր Ջուղա, պարտուց արժանացաւ վեճակին Գուլուլեան, և պարտուց եւ ՚ի ձանապարհն ահաւոր, ուր զեւ հագիւ զքրսանս յերկուց ոսկեաց ՚ի բաց արձակեցաւ. Ընդ էր — վասն զի Առաջնորդ և առաքեալ նորա անպատուհաց ասէ, զեկեղեցին՝ որ անդ, և զհուէրս նորա. Բարէ, տես ով ինչ ում մաքառ, և ով յանձնառակին խոստակ, —

—ՊԱՐՈՆ Ջ. Պ. Գրիգոր Տէր Խաչատուրեան (Մարտ. 24 Նիկոլաևի) կանխ ընդարձուցէն թղթոյ, վասն ձեռնեռեկց վանանութեան ատեղուածոց ՎԻՆԻԵՆԲՈՒԹԻ, որում ինքն էր մի ՚ի գլխաւոր վարչաց. մինչև զբաղեցին նորա յատեան զարանս խորհրդականաց և (եթէ հնարին ինչ) ընդունել ՚ի նորանէ զկերպարակացոյն իւր.

Պարոն Մկրտիչեան կաշկեալ ՚ի տեղի նորա ժամանակաւոր յաջորդութեամբ Աշխարհի գործոց արդարև ընդ այսօրինակ արդարութիւն աւագ դասաւորին, որ զաշտ կոխոցեալ ընդ եւ անձանձի. արարս. Տրանի և այլոց՝ անմիջապէս կախելոց զատէնէ իւրմէ, զԿրօնս միայն ստանալ յաճախեցաւ, հրապարակաւ գործինեց սանել զնա. և ՚ի սմանէ յաղ ՚ի վերայ սիրելս թէ ոչ գեծուէ սոյն զատարեալս կատարեալ.

Եթէ նոյն աչք նորա զէթ միանգամ դէպ յառն իւր անկանիցէ. այսինքն՝ ՚ի սուրբ աթոռն, և նոյն

լուսնոտ շուտափութիւն զամենեսին գնէր յառաջ նշաւակի՝ Գրաւմայոյ նմանեւ թիւ առաջին Տանն Աղեքսեթոյ ի մեծարան Աշխարհ փոխէր, և սաստան իւր ի մեծարան իւրում երգեան ։

ԲՈՒՇԷԱ

Ի Մէյ 2 ժամանեցին աստ երկու նաւքն ՚ի միասին՝ ՚ի Բուշէայ. Ֆիլթիփէսը «և Լօտեա.» Առաջինն թողեալ անտ ՚ի 6 Մարտի՝ և երկրորդն ՚ի 19 նոյն ամսոյ։ Ընդորս միայն Արքեպիսկոպոսն Տէր Գաբրիէլ Աստուածատուր Բորապետ՝ փոյն անդրոյ մեծախի՝ կառավարել զեկեղեցին զամենեցուն։ Ուսուցիչ Պարոնայք Սամփսոնեան և Յովսէփ Ա. Թօմաս։

Յիշեցաք նաւարկութեան Լօտկասին աստ Յ. Յովսէփ Պարոնց՝ երկպառակութիւն էր պատահեալ ՚ի մէջ Հոլանդացի նաւապետին և Առաջ նախորդին. որ գոյով մի ՚ի Տեառց նաւին, և այլ երեք, յանդուգն և ինքնապարծ յոյժ՝ անյարմար ինձ էր խանութեամբ կամէր վարել ընդ առաջնոյն։ Իսկ Յովսէփայ՝ որ երկրաւ կառավարիչ ամենայն ունէր զմիւսն ենթակայ ինքեան՝ ՚ի անցի երրորդ պաշտօնէին միայն՝ կարի ծանր թուէր ժողովել ժպրհութեան Առաքելեանն։ Այ թեպէտև կարէր իսկ ըստ օրինաց արգելուլ զնա մտանել ՚ի խցին իւրում, սակայն երկուցեալ ՚ի սաստկութենէ Մալայեցի նաւաստեացն՝ որ միայն երեքեան ընդ համաձայնի իւրեանց, կրէր զժպրհի մարդ նախորդին, քանի համբերութեամբ որ կարէր. մինչև հասելն ժամանակ առնել ՚ի Բուշէա. բայց անդ առնու զմիմեանս առ Անգղիացի հրամանատարն նաւաց Կամողոր Լօ և առ գործակալ Տէրութեան Մեծի Հնդկաց՝ ցուցանելով զաբարեալ իւր հրամայել ՚ի նաւէն. եթէ կրկին ՚ի գործ իւր՝ նախորդն եղանելոց էր ընդ ինքեան Համաղօրին և Տեղակալին ՚ի միասին խառնել և քննեալ յերկու կողմանցն ևս՝ յանդգնող գտանեն զԱռաջն. և հրամանն առն նմա բառնալի ՚ի նաւէն, որոյ և արարեալ այնպէս և զարհուրեալ յօրինաց քաղաքիս այսմիկ՝ ըստ որում ՚ի բարութիւն մտադրութեան անտոստութեան իւրոյ ընդ նաւապետին, յաւելեալ էր և զծանրագոյն մեղս պատառեալ՝ յանդգնութիւն ապերախտութեան, պանծալի զեղուզեալ վերաբերելոց նաւէն, որով եղեւ պղտորեալ Նեգրսնգացեալ, գերեալ թեքէ ՚ի Ջաւա, և երանէ, ուր ոչ ևս լինի իրագեկ։ Բայց ընդ այս անհրաժեշտ նախորդին, ըստ որում կարկածի նաւապետին թէ մի գուցէ փոխանցեալ յանդգնութիւն նաւաստեացն ՚ի դարանս կացցէ յարձակել ՚ի վերայ նաւին՝ ՚ի մեկնել նորին ՚ի նաւահանգստէն, խնդրեր մատուցանէ նախատեսեալ Բրիտանական Գործակալին՝ առնել նաւին ըզ պաշտպանութիւն մինչ ՚ի Բոմբայ. որպէս և նոքա բարեբար մտօք և յանձն ՚ի պատիւ պաշտօնի գրաւոյ իւրեանց՝ առաքեն ՚ի նաւ. այսր զՊաշտօնատար մի (Մէրին Օֆֆիսըր) համբերեալ չորս զօրականօք։

Յառաջ երեք քնաւորութեան ՚ի վեր Մէջոր Հէննէլին՝ պաշտպան կալ միջոց արդարութեան՝ նա զի և իրաւանց Քրիստոնէականաց իւրոց. որպէս յանձն օրինակ ցուցաւ այն ՚ի Ջառաղով և բարեկամական առաջս նորա վասն Մորադիմէից քահանայից ՚ի Բուշէա, որք և միջոց երախտապէտս որսոյ հայքն ՚ի քրիստոնէականայն վասն գործակալին, և բարեխօսութ-

թիւն զրեւցին անձանց զտանել յա-
ռաջս և զհզօրագոյն նոյն վաղեմի ծա-
նօթի և պաշտպանի իւրեանց՝ հաւատա-
րապէս հակամիտեալ 'ի փոքրիկ խումբ
իւրեանց։ Ամերիկոյն արժանաւորն ևս է
նկատել 'ի զօր և յորդ Պատուելի
Պաշտօնատարին, զի որքան ջատագով
է նա ազատութեան՝ նոյնչափ և ա-
նաչառ 'ի դատմունս իւր. ամէն իւր
անձնանն 'ի բազմաց ակնառուաց՝ որք
'ի համագումարն զլուխ եանցող ստա-
ռեկ վենչ և իցէ իրաւութեանց, որ
ունիցի մեղայ խեն կացառայութեան. Ա-
րիւնակի վասն. ասէ թէ 'ի մնալ՝ Ի-
նակառն ամն կամեւոլ զառերիւր զնոցա
իւր հաւանականս կերպարանել յաչս
Անաչառին—թերևս հակառակ քա-
ղաքացի ընկերացն—աւաջին նմա պար-
գև գձի մի՝ զոր նա արհամարհեալ
դարձուցանէ յետ՝ զմեկամակեալ յայժ
ըմբ. բերոյն։

ՄԵՔՍԻԿԱ

Հաց ձեռնարկութեամբ 'ի Մալ-
թայս, զոր պատիւ անձանց համա-
րեան հրատարակել, եթէ փոքր կարծ
լինէր, որպէս և թղթովք Երժանա-
հաւատ Խորհրդարանց մերոց՝ ամերիկա-
նամբ, զի զրութիւն, զխաղութիւն,
և անուն խաղ Միքսա և Իգնատիոս ձեռ-
ագրոցացն 'ի 156 թիւ Եղջաւերիս՝
ամենեցին անհերձ յաջաժոյք համա-
րէին ընդգծեալ արտաքին քաղաքայի մե-
րում 'ի Մալթա։

Հաւանի լալի յաւելուք, զի յայսքան
հետաւորութենէ ոչ կարացաք նախ
քան զհրատարակութիւնն՝ տեսանել
զձեռագրութենէն Միքսայ՝ որ ցայսօրայր
պաշտպան ազգի և եկեղեցւոյ համբե-
րացս 'ի յաւուրս Ասորւոցւոյ և
յայլ։ Հայն թևակէւս զանցից նոյն
ժողէ նոյ, այլ կարի տարբեր հանգա-
մանօք, ուստի զխաղութիւն մեր ձա-
յնեալ առն 'ի հաւատալոյ զրութեան
Մեռս Միքսայ՝ ուղղեցաւ ըստ 'ի պաշտ-
պանութիւն կարգաց և կանոնաց Եկե-
ղեցւոյ, առանց նկրտելոյ խոյթի իրիք
առ Ասորեստոյն յիշատակել։ Բայց
արդ՝ ուրախ եմք ասել, զի յառաջա-
նայ հրմանն՝ խոխանին և չինուածքն
'ի վերայ, և երանի թէ միշտ այսպէս
տպաւորեսցուք առ անդալ կարգադրա-
հութեամբ "արբազան և սիրելի վիճա-
կաւորին, որ զգործ գիւտութեան Տօբի-
թացար կատարեսցէ" ասէ, թողեալ
զմին՝ որոյ մեծ մասն ընտանեաց մաղ-
մուրմք իւր էին։"

Բայց 'ի վերայ այսր ամենայնի՝ զար-
մանամք, զի Մուռ Միքսա և Իգնատիոսն
կողմանց Եկեղեցւոյ ջատագով ձեռնա-
լով զկորզաւոր իւրեանց և զմտածկա-
րար չնորհաց բարութեանց բանիցն.
ոչ ախտացեալ յայսքան զարուց հետէ
հաստատեալ և ընկալեալ հաւատար-
մութեան, խոհականութեան և համ-
բաւոյ Միսոսինէլեայն 'ի Մալթա։

Աւելի թէ՝ որք այժմ անուան իւրեանց
և զայլոցն փոխանակ զօրանն, "Պատ-
ուոյ" անուն ոչ զխոհեցին, ուստի և
առանց իրաձի մասց զաջուէժ ամենև
դանձին և զմեզ 'ի մեծամեծ աղաղու-
թիւնս, և այն՝ ընդդէմ՝ պատուական
քահանայի միում։ Այոց օգնոտ այն
լինի լատ Եկեղեցւոյն զի եթէ զձշ-
մարիտն ևս ասելին առ յայսպս՝ ոչ
որ հաւատայ նոցա։

ԲՈՄԲԵՅԻ

Մայիս 28. 1848. Գիշեր յարևել-
եանս խաւարի, և արշաւեցին 'ի վե-
րաստ և 'ի ներքսաս, 'ի վերաստ՝
ծագեցին ամպոց և արտամնեցք, և 'ի
ներքսաստ՝ շարժք և աստանդութիւնք.
Երու լեառն 'ի հեռնից զղեցեցաւ, բա-

գործք ՚ի տանց և շինուածոց ճարտարեցան, մեհեանք գիւղն կործանեցան. և գերեալ ՚ի պաշտելեաց թաղեցին ընդ փլուք բերդից. Սոքա քրիստոնեայքն էին ՚ի սերնդեն՝ աշակերտեալ առաքելութեամբ. համարեցան թէ վաս-ճան աշխարհի լինի. զի անմեղաբ սատանէին շուրջ զինքեամբք պատերազմաւնս. խաւարութիւնս, և ՚ի տեղիս սեղեր Շուշիննա. Շարժն անկաց զգայմի և զցերեկ և ապա դադարեցաւ.

Տեղեկագիր Ց... Տ.

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

՚Ի թիւ 93 Ազգասիրիս Հայոց. Պր. Երկրորդէն գրեալ է մեր յարգոյ Սուրբ Ստեփաննոս Էֆէնդէս ոյ մեզ՝ ՚ի ՙՆոր Ջուղա՝ ՚ի Թաղն Պարսաւեանց կամ Յակոբջանեանց կոչեցեալ. թէ որպէս եկաց նա և կայ տակաւին մայր ուսումնարանաց մերայոյն՝ սկսեալ յամէ Տեառն 1850 մինչև ցարդ. որով և պատճառ առեալ խնամոյ՝ այսինքն սրբազան քահանայից և բարեպաշտօն ժողովրդոց նորա՝ հետաքրքիր խնդրանօք գրեալ առ կնութիւն ազգի մերոյ ՚ի սփիւռս Հնդկաստանի, օրինակ զայս.

“Շնորհակալ և Բարեպաշտ Ուսուցչաց և Ազգասէր Համայնութեան Հայոց բնակելոց ՚ի Կալկաթա.

Ընծայաբեր խնդիրք.

Մեք քահանայք և ժողովուրդք եկեղեցւոյն Ուսումնարանս և Ազգին նախանձախնդիր Բարեպաշտ Արգոյն Ստեփաննոսի որ սուր ՚ի Նոր Ջուղայ, մատչիմք առ բարեպաշտութիւն ձեր յաղագս մերոյ նորոգութեան յիշեալ քաղաքական եկեղեցւոյ. զի ՚ի վաղուց հետէ ճեղքուածս գործելով ընդարձակեալ և ՚ի ձեռանէ նորա ՚ի 1844 ՚ի 30 Ապրիլի ամսոյն ՚ի գեղեցկապայծառութիւնն գրեթէ նորպատկերեալ զայն յաւելլով և զայլ ճեղքուածս. այլ մեր ամբողջական կարողութեան յաղագսին կարողութենէ մեմէ օգնական լինել նորոգել զաւանդեան Աստուծոյ. զի առ պակաս սպասաւորաց ՚ի նորոգութեանն՝ 100 թումանն դրամ անդրոյս. ուստի մնացաք շուարեալ ցարդ. Այլ տեսանեմք զի զպարծեալ օրըստ օրէ աւանդեալ, և չկարեմք զայլ հնարս նորոգութեան. վասնորոյ առ բարեպաշտութիւն ձեր դիմեմք և խնդրեմք ՚ի փառս անուն Աստուծոյ. զկարելուն ՚ի ձէնջ շնորհ արարեալ մատուցանել զօգնականութիւն Սրբոյ Եկեղեցւոյ. ուստի և մեր ընկալեալ զայն

Սուրբ զիւ կարօտ է յիշեալ եկեղեցին նշանակեալ ողորմութեան.

Աբեղափոխօրոս Յովհաննէս Սարեննեանց.

Ուսուցանող Տ. Վարդապետ.

Գէորգ Վարդապետ.

Տէր Պօղոս Միքայելեան.

Տէր Յովհաննէս Գալուստեանց ականատես գոլով քաղաքայնոյն վկայ եմ.

Տէր Եղիազար Ընդըբանեան նշանակեալ եմ.

Նոյնպէս և Պետրոս Ստեփաննոս Սարեննեանց.

նորոգեալ զՄաքուր Տանն ստացանցուցանեմք ղեկավարն Աստուածահաճոյ գործոց ձեռնտուութեան ՚ի վէմ մարմարինեաց, յեցուցանելով զայն յարմ եկե-ղեցւոյն ՚ի նշանաւոր տեղւոջ յանքինջ յիշատակ ձերում բարեպաշտութեան. իսկ զնորին ծախուց նորոգութեանն՝ զարձեալ տասներորդ եմք ձեզ ՚ի բաւա-րարութիւն ձեր՝ համօրէնս մերով շնորհակալութեան թղթով ՚ի ձեռն Պարոն Մանուկի Թորոսեան. որոյ ձեռամբ և զայս խնդիր մեր մատուցանեմք ձեզ. վասնորոյ և հայցեմք ՚ի Տեառնէ զի զձեռնատուութ գործոյս օրհնելով օր-հնեսցէ, բազմապատիկ վարձահատոյց փոխարինութեամբ. և զզինակցութիւն ձեր դրոշմէ յանմահական յիշատակարանի Աստուածութեան իւրում.

Մնամք Պատուականութեան ձերում Ամենախոնարհ քահանայք և ժողո-վուրդք Սրբոյ Եկեղեցւոյս յիշելոյ՝ որ ՚ի Թաղս Յաներջանեանց՝

Տէր Յովսէփ Տէր Գրիգորեան.
Տէր Յարութիւն Տէր Աստուածատուրեան.
Գէորգ Գրիգորեան.
Մկրտիչ Տէր Աստուածատուրեան.
Աստուածատուր Անդրէասեան.
Կարապետ Գէորգեան.
Աստուածատուր Տէր Հայրապետեան.
Գէորգ Յարութիւնեան.
Յակոբ Տէր Գրիգոր Բուշխուրեան.
Սուքիաս Եսթենգրեան."

՚ի Նոր Ջուղա. 1847.
՚ի 24 Դեկտեմբերի.

ՏՆԱՅԻՆ ԼՈՒՐՔ

ԾՆՈՒՆԴ

Տիկին Խ. Կարապետ Մ. Շիրխան ծնաւ աղջիկ.
Տիկին Մ. Գ. Մ. Գասպար ծնաւ աղջիկ Յունիս 16.

ՄԱՀ

Յուն. 13 Անեայի ղարիբ Պարոն Յարութիւն Մ. Շիրխանեան՝ հանգեաւ ՚ի Տէր.

ՎԵՐՋ

Ազգասէր Օրագիր

ԵՒ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՅՈՒՆԻՍ 24

1848